CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет
кафедра приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
_____
д.ю.н., проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«31» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)
Обов'язкова навчальна дисципліна

Освітня програма: Право
Спеціальність: D8 Право
Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти: перший бакалаврський
Факультет: юридичний
Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни *«Цивільне право (особлива частина)»* складена відповідно до Освітньої програми «Право» здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D 8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Розробники: Процьків Наталія Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент
Никифорак Володимир Михайлович, кандидат юридичних наук, доцент
Галкевич Сергій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент
Бурка Альона Валентинівна, доктор філософії, доцент
Анатійчук Вікторія Василівна, кандидат юридичних наук, асистент

Викладачі, що забезпечують читання даної навчальної дисципліни:
Процьків Наталія Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент
Никифорак Володимир Михайлович, кандидат юридичних наук, доцент
Галкевич Сергій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент
Бурка Альона Валентинівна, доктор філософії, доцент
Анатійчук Вікторія Василівна, кандидат юридичних наук, асистент

Погоджено з гарантом ОП Право _____ д.ю.н., проф. Оксана ЩЕРБАНЮК
(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри приватного права
Протокол № 1 *від «*27*»* серпня *2026 року*

Завідувачка кафедри _____ д.ю.н., проф. Ніна ГЕТЬМАНЦЕВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 *від «*28*»* серпня *2026 року*

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету _____ PhD, ас. Лаура БЗОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти комплексу теоретичних знань у сфері цивільних відносин, а також формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування правових норм, що регулюють цивільні відносини; уміння використовувати механізми регулювання цивільних відносин; здатність виконувати консультативну діяльність, пов'язану з застосуванням окремих положень цивільного законодавства; самостійний пошук, аналіз і систематизація правових норм в рамках застосування цивільного законодавства; виявляти, аналізувати та інтерпретувати правові джерела, вільно орієнтуватися практичних і теоретичних проблемах цивільного права, визначати ступінь доведеності і обґрунтованості тих чи інших положень наукових праць.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Цивільне право (особлива частина)» належить до обов'язкового навчального циклу професійної підготовки, першого бакалаврського рівня вищої освіти. Дисципліна вивчається на 2 курсі (4 семестр). Вивчення курсу «Цивільне право (особлива частина)» передбачає наявність базового рівня знань студентів з загальної частин цивільного права України, а також римського, конституційного, адміністративного, господарського, фінансового, земельного права.

Результати навчання. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіє наступними загальними і професійними компетентностями щодо:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2);
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3);
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7);
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11);
- Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини (СК4);
- Здатність застосовувати правові принципи та доктрини (СК8);
- Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (СК10);
- Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти (СК11);
- Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (СК14);
- Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК16);
- Розуміння природи правничої аргументації та здатність її застосовувати (СК 20).

Програмними результати навчання:

- Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН 1);
- Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (РН 2);
- Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3);
- Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (РН 5);
- Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (РН 6);
- Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (РН 15);
- Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20);

- Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (РН 22);
- Застосовувати під час вирішення правових казусів прецедентну практику ЄСПЛ, європейського суду справедливості, інших європейських та міжнародних судів та вітчизняну практику (РН 23).

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	години	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	4	9,0	270	48	72			150		іспит
Заочна	2	4	9,0	270	10	16			244		іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	У тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Договірне право												
Тема 1. Цивільно-правовий договір.	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10
Тема 2. Договір купівлі-продажу.	16	4	6	-	-	6	16	1	1	-	-	14
Тема 3. Види договору купівлі-продажу.	12	2	2	-	-	8	12			-	-	12
Тема 4. Договір дарування.	8		2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 5. Договір ренти.	9	1	2	-	-	6	9	-	1	-	-	8
Тема 6. Договір довічного утримання.	9	1	2	-	-	6	9	-	1	-	-	8
Тема 7. Договір майнового найму	16	4	6	-	-	6	16	1	1	-	-	14
Тема 8. Договір позички.	7		2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 9. Договір підряду.	13	4	4	-	-	5	13	1	1	-	-	11
Тема 10. Договір перевезення.	16	3	4	-	-	9	16	1	1	-	-	14
Тема 11.	16	3	4	-	-	9	16		1	-	-	15

Зобов'язання зі страхування.												
Разом за змістовим модулем 1	**134**	**24**	**36**			**74**	**134**	**5**	**8**			**121**
Змістовий модуль 2. Окремі види цивільно-правового договору. Деліктні зобов'язання. Спадкове право.												
Тема 1. Позика. Кредитно-розрахункові відносини.	18	4	6	-	-	8	18	1	1	-	-	16
Тема 2. Договір доручення.	9	1	1	-	-	7	9	-		-	-	9
Тема 3. Договір комісії.	9	1	1	-	-	7	9	-		-	-	9
Тема 4. Договір зберігання.	12	2	2	-	-	8	12	-	1	-	-	11
Тема 5. Договір управління майном.	10	1	2	-	-	7	10		-	-	-	10
Тема 6. Спільна діяльність.	9	1	2	-	-	6	9			-	-	9
Тема 7. Договори про розпорядження правами інтелектуальної власності.	10	-	2	-	-	8	10	-	1	-	-	9
Тема 8. Договір комерційної концесії.	9	2	2	-	-	5	9	-	1	-	-	8
Тема 9. Зобов'язання, що виникають з односторонніх дій.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 10. Зобов'язання, які виникають внаслідок заподіяння шкоди.	22	6	8	-	-	8	22	2	2	-	-	18
Тема 11. Спадкове право.	22	6	8	-	-	8	22	2	2	-	-	18
Разом за змістовим модулем 2	**136**	**24**	**36**	-	-	**76**	**136**	**5**	**8**	-	-	**123**
Усього годин	**270**	**48**	**72**	-	-	**150**	**270**	**10**	**16**	-	-	**244**

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ПЕРЕЛІКОМ ПИТАНЬ

№	Назва теми з основними питаннями
1	**Цивільно-правовий договір** поняття договору в цивільному праві; основні сучасні доктрини договору; свобода договору та її прояви;

	класифікація договорів; зміст та функції договору; типові і примірні договори; тлумачення договору; стадії укладення договору; переддоговірні обов'язки та відповідальність за їх порушення; момент укладення договору; форма договору; особливості укладення договорів в мережі Інтернет; підстави для зміни і розірвання договору, особливості публічних закупівель.
2	**Договір купівлі-продажу** Поняття та ознаки договору купівлі-продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу. Форма та порядок укладення договору купівлі-продажу. Сторони у договорі купівлі-продажу та їх правове становище. Момент виникнення права власності у покупця. Права та обов'язки сторін у договорі купівлі-продажу. Відповідальність продавця за недоліки проданої речі. Договір роздрібної купівлі-продажу. Особливості купівлі-продажу нерухомості. Особливості купівлі-продажу товарів в кредит. Особливості укладення договорів купівлі-продажу на біржах. Особливості купівлі-продажу в зовнішньоекономічному обігу. Електронна купівля-продаж.
3	**Види договору купівлі-продажу** Договір поставки. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Особливості змісту та порядку укладення договору контрактації сільськогосподарської продукції. Договір міни (бартеру).
4	**Договір дарування** Поняття, ознаки та істотні умови договору дарування. Правове становище сторін за договором дарування. Договір дарування з умовою передання дарунку у майбутньому. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи. Відмова від договору та розірвання договору дарування. Правові наслідки. Правове регулювання благодійної діяльності. Поняття, предмет та форма договору про пожертву.
5	**Договір ренти** Договір ренти: поняття та загальна характеристика договору. Сторони у договорі ренти. Умови договору ренти. Форма і розмір ренти. Забезпечення виплати ренти. Зміст договору ренти. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

	Відмова від договору ренти. Підстави розірвання договору. Правові наслідки.
6	**Договір довічного утримання** Поняття та загальна характеристика договору довічного утримання. Правове становище сторін договору довічного утримання. Порядок укладення та форма договору. Зміст договору довічного утримання. Зміна, розірвання та припинення договору довічного утримання. Правові наслідки. Особливості визнання договору довічного утримання недійсним.
7	**Договір найму (оренда)** Поняття та значення договору найму (оренди). Істотні умови договору найму. Форма договору найму. Правове становище наймодавця. Правове становище наймача. Підстави для припинення договору найму. Особливості договору прокату. Договір оренди транспортних засобів: поняття і сфера застосування, особливості правового регулювання. Договір оренди будівель. Договір найму житла. Особливості оренди земельних ділянок. Правове регулювання оренди державного та комунального майна. Особливості правового регулювання лізингу.
8	**Договір позички** Поняття та правова природа договору позички. Сторони договору позички. Порядок укладення та форма договору позички. Зміст договору позички. Відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання договору позички.
9	**Договір підряду** Поняття та ознаки договору підряду. Види договору підряду. Відмежування договору підряду від інших договорів. Істотні умови договору підряду Правове становище сторін за договором підряду. Відповідальність сторін за договором підряду. Припинення договору підряду. Договори побутового підряду та їх роль в організації обслуговування побутових потреб громадян. Договори ремонту та дизайну. Підряд на виконання проектних і пошукових робіт. Договір будівельного підряду: 11. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
10	**Договір перевезення** Види перевезень та їх правове регулювання. Поняття і система договорів перевезення. Договір перевезення вантажу.

	Договір перевезення пасажирів і багажу. Особливості договору морського круїзу. Істотні умови та форма договору транспортного експедирування. Правова природа чартеру. Порядок застосування чартеру на морському і повітряному транспорті.
11	**Зобов'язання зі страхування** Поняття, функції, та принципи страхування. Види, класи та форми страхування. Правове становище страховика. Об'єднання страховиків. Посередництво на ринку страхових послуг: страховий агент і страховий брокер. Правове становище страхувальника, застрахованої особи та вигодонабувача. Договір страхування. Поняття та ознаки особистого страхування. Види майнового страхування. Поняття, особливості та види страхування цивільної відповідальності. Співстрахування та перестрахування.
12	**Кредитно-розрахункові відносини** Договір позики. Кредитний договір: Договір про споживчий кредит. Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунку. Договір рахунка умовного зберігання (ескроу). Договір факторингу. Форми безготівкових розрахунків в господарському обороті України.
13	**Договір доручення** Поняття, значення та ознаки договору доручення. Співвідношення інституту представництва та договору доручення. Порівняння договору доручення із суміжними цивільно-правовими договорами. Істотні умови договору доручення. Форма договору. Права та обов'язки довірителя. Права та обов'язки повіреного. Підстави та порядок припинення договору доручення. Дії в чужому інтересі без доручення (ведення чужих справ без доручення).
14	**Договір комісії** Поняття та значення договору комісії. Ознаки договору. Відмінність договору комісії від суміжних цивільно-правових договорів. Істотні умови договору комісії. Форма договору. Права та обов'язки комітента. Права та обов'язки комісіонера. Підстави припинення договору комісії. Особливості правового регулювання договору консигнації.
15	**Договір зберігання** Поняття та ознаки договору зберігання. Види зберігання. Підстави виникнення відносин зі зберігання.

	Істотні умови договору зберігання. Форма договору. Права та обов'язки сторін за договором зберігання. Відповідальність сторін за договором зберігання: підстави і межі відповідальності. Відповідальність професійного зберігача. Особливості зберігання на товарному складі. Характеристика складських документів. Правова природа складського свідоцтва і подвійного складського свідоцтва. Зберігання майна у ломбарді. Зберігання цінностей у банку, в індивідуальному банківському сейфі. Зберігання у камерах зберігання транспортних організацій. Особливості зберігання майна в готелях, гуртожитках, гардеробах. Зберігання речей, що є предметом спору (секвестр). Договір охорони об'єктів. Зберігання автотранспортних засобів.
16	**Договір управління майном** Поняття договору управління майном. Ознаки договору управління майном. Суб'єкти договору управління майном. Предмет договору управління майном. Порядок укладення та форма договору. Істотні умови договору. Зміст договору управління майном: Відповідальність за договором управління майном. Припинення договору управління майном.
17	**Спільна діяльність** Поняття та основні види зобов'язань за спільною діяльністю. Поняття та ознаки договору простого товариства. Зміст договору простого товариства Правовий режим спільного майна в договорі простого товариства. Підстави для припинення договору простого товариства.
18	**Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності** Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та їх місце у системі договірного права України. Порядок укладення та форма договорів про передання майнових прав інтелектуальної власності. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійний договір. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договори про передання майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з виконанням трудового договору. Договори застави майнових прав інтелектуальної власності. Договір про передання ноу-хау.
19	**Договір комерційної концесії** Поняття та ознаки договору комерційної концесії. Значення договору комерційної концесії в ринкових умовах.

	Істотні умови договору комерційної концесії. Сторони договору. Зміст договору. Обмеження прав сторін за договором комерційної концесії. Комерційна субконцесія. Виконання договору комерційної концесії. Зміна та припинення договору комерційної концесії. Відповідальність сторін за порушення умов договору.
20	**Зобов'язання, що виникають з односторонніх дій** Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Правова природа конкурсу як підстави виникнення цивільних правовідносин. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної чи юридичної особи. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.
21	**Зобов'язання, які виникають внаслідок заподіяння шкоди** Поняття зобов'язань з відшкодування шкоди. Поняття генерального та спеціальних деліктів. Загальні умови відповідальності за спричинення шкоди. Усічений склад правопорушення. Відшкодування шкоди, спричиненої правомірними діями. Відповідальність за шкоду, спричинену джерелом підвищеної небезпеки: Відповідальність за шкоду, спричинену неповнолітніми та недієздатними: Відповідальність за шкоду, заподіяну органами державної влади. Відповідальність за шкоду, завдану громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок вчинення злочину. Відповідальність за шкоду, спільно заподіяну кількома особами. Відповідальність за шкоду заподіяну життю та здоров'ю громадянина. Відповідальність за шкоду, заподіяну недоліками проданих товарів, виконаних робіт, наданих послуг. Об'єм відшкодування шкоди та врахування вини потерпілого. Компенсація моральної шкоди.
22	**Спадкове право** Поняття спадкування. Суб'єкти спадкового права. Значення встановлення місця і часу відкриття спадщини. Спадщина (спадкова маса, спадкове майно). Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Поняття відумерлої спадщини. Відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця. Охорона спадкового майна. Прийняття спадщини і оформлення спадкових прав. Спадковий договір.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ПЕРЕЛІКОМ ПИТАНЬ

№	Назва теми (питання/завдання)
1	**Цивільно-правовий договір** 1. Поняття договору в цивільному праві та підходи до його визначення. 2. Основні сучасні доктрини договору. 3. Свобода договору та її прояви. 4. Класифікація договорів. 5. Зміст та функції договору. 6. Типові і примірні договори. 7. Тлумачення договору та його значення. 8. Поняття та стадії укладення договору. 9. Переддоговірні обов'язки та відповідальність за їх порушення. 9.1. Пропозиція укласти договір (оферта), вимоги до неї. Публічна оферта. Правове значення реклами та інших пропозицій, адресованих невизначеному колу осіб. 9.2. Прийняття пропозиції (акцепт). 10. Момент укладення договору. Місце укладення договору. Форма договору. 11. Особливості укладення договорів в мережі Інтернет. 12. Особливості публічних закупівель. 13. Підстави для зміни і розірвання договору. Правові наслідки зміни і розірвання договору. 14. Співвідношення між поняттями «розірвання» договору і «відмова» від договору.
2	**Договір купівлі-продажу** 1. Поняття та ознаки договору купівлі-продажу. 2. Істотні умови договору купівлі-продажу. 3. Форма та порядок укладення договору купівлі-продажу. 4. Сторони у договорі купівлі-продажу та їх правове становище. 5. Момент виникнення права власності у покупця. 6. Права та обов'язки сторін у договорі купівлі-продажу. 7. Відповідальність продавця за недоліки проданої речі. 8. Договір роздрібної купівлі-продажу. 9. Особливості купівлі-продажу нерухомості. 10. Особливості купівлі-продажу товарів в кредит. 11. Особливості укладення договорів купівлі-продажу на біржах. 12. Особливості купівлі-продажу в зовнішньоекономічному обігу. 13. Електронна купівля-продаж.
3	**Види договору купівлі-продажу** 1. Договір поставки. 1.1 Поняття та значення договору поставки. Його ознаки та елементи. 1.2 Правове становище сторін в договорі поставки. 1.3. Порядок виконання договору поставки. Відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання договору. 2. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. 3. Особливості змісту та порядку укладення договору контрактації сільськогосподарської продукції. 4. Договір міни (бартеру).
4	**Договір дарування** 1. Поняття, ознаки та істотні умови договору дарування. 2. Правове становище сторін за договором дарування. 3. Договір дарування з умовою передання дарунку у майбутньому. 4. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи.

	5. Відмова від договору та розірвання договору дарування. Правові наслідки. 6. Правове регулювання благодійної діяльності. 7. Поняття, предмет та форма договору про пожертву.
5	**Договір ренти** 1. Договір ренти: поняття та загальна характеристика договору. 2. Сторони у договорі ренти. 3. Умови договору ренти. 4. Форма і розмір ренти. Забезпечення виплати ренти. 5. Зміст договору ренти. 6. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти. 7. Відмова від договору ренти. Підстави розірвання договору. Правові наслідки.
6	**Договір довічного утримання** 1. Поняття та загальна характеристика договору довічного утримання. 2. Правове становище сторін договору довічного утримання. 3. Порядок укладення та форма договору. 4. Зміст договору довічного утримання. 5. Зміна, розірвання та припинення договору довічного утримання. Правові наслідки. 6. Особливості визнання договору довічного утримання недійсним.
7	**Договір найму (оренда)** 1. Поняття та значення договору найму (оренди). 2. Істотні умови договору найму. Форма договору найму. 3. Правове становище наймодавця. 4. Правове становище наймача. 5. Підстави для припинення договору найму. 6. Особливості договору прокату. 7. Договір оренди транспортних засобів: поняття і сфера застосування, особливості правового регулювання. 8. Договір оренди будівель. 9. Договір найму житла. 10. Особливості оренди земельних ділянок. 11. Правове регулювання оренди державного та комунального майна. 11.1. Об’єкти оренди. 11.2. Суб’єкти орендних відносин. 11.3. Істотні умови та порядок укладення договору. 11.4. Підстави припинення договору. 12. Особливості правового регулювання лізингу.
8	**Договір позички** 1. Поняття та правова природа договору позички. 2. Сторони договору позички. 3. Порядок укладення та форма договору позички. 4. Зміст договору позички. 5. Відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання договору позички.
9	**Договір підряду** 1. Поняття та ознаки договору підряду. Види договору підряду. 2. Відмежування договору підряду від інших договорів. 3. Істотні умови договору підряду 4. Правове становище сторін за договором підряду. 5. Відповідальність сторін за договором підряду. 6. Припинення договору підряду.

	7. Договори побутового підряду та їх роль в організації обслуговування побутових потреб громадян. 8. Договори ремонту та дизайну. 9. Підряд на виконання проектних і пошукових робіт. 10. Договір будівельного підряду: 10.1. Поняття та значення договору будівельного підряду. 10.2. Фінансування та кредитування капітального будівництва. 10.3. Генеральний договір і договір субпідряду. 10.4. Умови договору будівельного підряду, права та обов'язки сторін. 10.5.Виконання договору будівельного підряду, відповідальність сторін. 11. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
10	**Договір перевезення** 1. Види перевезень та їх правове регулювання. 2. Поняття і система договорів перевезення. 3. Договір перевезення вантажу. 3.1. Поняття та ознаки договору перевезення вантажу. 3.2. Сторони в договорі перевезення вантажу. Правове становище вантажоодержувача. 3.3. Предмет та зміст договору перевезення вантажу. Строки перевезень. 3.4. Правова природа накладної, вантажної накладної, товарно-транспортної накладної та коносаменту. 3.5. Права та обов'язки сторін за договором перевезення вантажу. 3.6. Відповідальність сторін за договором перевезення вантажу. 3.7. Порядок пред'явлення претензій та позовів у зв'язку із порушенням договорів перевезення. 4. Договір перевезення пасажирів і багажу. 5. Особливості договору морського круїзу. 6. Істотні умови та форма договору транспортного експедирування. 7. Правове становище сторін договору транспортного експедирування. 8. Відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання умов договору транспортного експедирування. 9. Правова природа чартеру. Порядок застосування чартеру на морському і повітряному транспорті.
11	**Зобов'язання зі страхування** 1. Поняття, функції, та принципи страхування. 2. Види, класи та форми страхування. 3. Правове становище страховика. 4. Об'єднання страховиків. 5. Посередництво на ринку страхових послуг: страховий агент і страховий брокер. 6. Правове становище страхувальника, застрахованої особи та вигодонабувача. 7. Договір страхування. 7.1. Поняття, ознаки та істотні умови договору страхування. 7.2. Права і обов'язки страхувальника та страховика. 7.3. Порядок виконання та зміни договору страхування. 7.4. Підстави припинення та визнання недійсним договору страхування. 8. Поняття та ознаки особистого страхування. 9. Види майнового страхування. 10. Поняття, особливості та види страхування цивільної відповідальності. 11. Співстрахування та перестрахування.
12	**Кредитно-розрахункові відносини** 1. Договір позики.

	1.1. Поняття і значення договору позики; 1.2. Форма, зміст, порядок укладення договору позики; 1.3. Виконання договору позики. 2. Кредитний договір: 2.1. Суб'єкти кредитного договору. Загальні та спеціальні вимоги до кредитодавця. 2.2. Порядок укладення та форма кредитного договору. Істотні умови договору. 2.3. Зміст кредитного договору. 2.4. Способи забезпечення кредитних договорів. 2.5. Виконання кредитного договору та відповідальність за невиконання чи неналежне виконання договору. 2.6. Класифікація кредитних договорів. 2.7 Договір про споживчий кредит. 3. Договір банківського вкладу. 3.1. Загальна характеристика договору банківського вкладу. 3.2. Особливості суб'єктного складу договору банківського вкладу. 3.3. Порядок укладення та форма договору банківського вкладу. 3.4. Види банківських вкладів. 3.4.Виконання договору банківського вкладу та відповідальність за невиконання чи неналежне виконання договору. 4. Договір банківського рахунку. 4.1. Загальна характеристика договору банківського рахунку. 4.2.Особливості суб'єктного складу договору банківського рахунку. 4.3.Порядок укладення та форма договору банківського рахунку. 4.4.Операції за рахунком, що виконуються банком. 4.5.Припинення договору банківського рахунку та його правові наслідки. 4.6.Банківська таємниця. Гарантії забезпечення інтересів клієнтів. 5. Договір рахунка умовного зберігання (ескроу). 6. Договір факторингу. 6.1.Загальна характеристика договору факторингу (фінансування під відступлення права грошової вимоги). 6.2.Особливості суб'єктного складу договору факторингу. 6.3.Порядок укладення та зміст договору факторингу. 6.4.Виконання договору. Виконання боржником грошової вимоги факторові. 6.5.Захист прав боржника. 7. Форми безготівкових розрахунків в господарському обороті України.
13	**Договір доручення** 1. Поняття, значення та ознаки договору доручення. Співвідношення інституту представництва та договору доручення. 2. Порівняння договору доручення із суміжними цивільно-правовими договорами. 3. Істотні умови договору доручення. Форма договору. 4. Права та обов'язки довірителя. 5. Права та обов'язки повіреного. 6. Підстави та порядок припинення договору доручення. 7. Дії в чужому інтересі без доручення (ведення чужих справ без доручення).
14	**Договір комісії** 1. Поняття та значення договору комісії. Ознаки договору. 2. Відмінність договору комісії від суміжних цивільно-правових договорів. 3. Істотні умови договору комісії. Форма договору. 4. Права та обов'язки комітента. 5. Права та обов'язки комісіонера. 6. Підстави припинення договору комісії. 7. Особливості правового регулювання договору консигнації.

15	**Договір зберігання** 1. Поняття та ознаки договору зберігання. Види зберігання. 2. Підстави виникнення відносин зі зберігання. 3. Істотні умови договору зберігання. Форма договору. 4. Права та обов'язки сторін за договором зберігання. 5. Відповідальність сторін за договором зберігання: підстави і межі відповідальності. Відповідальність професійного зберігача. 6. Особливості зберігання на товарному складі. Характеристика складських документів. Правова природа складського свідоцтва і подвійного складського свідоцтва. 7. Зберігання майна у ломбарді. 8. Зберігання цінностей у банку, в індивідуальному банківському сейфі. 9. Зберігання у камерах зберігання транспортних організацій. 10. Особливості зберігання майна в готелях, гуртожитках, гардеробах. 11. Зберігання речей, що є предметом спору (секвестр). 12. Договір охорони об'єктів. 13. Зберігання автотранспортних засобів.
16	**Договір управління майном** 1. Поняття договору управління майном. Ознаки договору управління майном. 2. Суб'єкти договору управління майном. 3. Предмет договору управління майном. 4. Порядок укладення та форма договору. Істотні умови договору. 5. Зміст договору управління майном: а) правове становище установника управління; б) правове становище управителя; в) правове становище вигодонабувача. 6. Відповідальність за договором управління майном. 7. Припинення договору управління майном.
17	**Спільна діяльність** 1. Поняття та основні види зобов'язань за спільною діяльністю. 2. Поняття та ознаки договору простого товариства. 3. Зміст договору простого товариства 4. Правовий режим спільного майна в договорі простого товариства. 5. Підстави для припинення договору простого товариства.
18	**Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності** 1. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та їх місце у системі договірного права України. 2. Порядок укладення та форма договорів про передання майнових прав інтелектуальної власності. 3. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. 4. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійний договір. 5. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності 6. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. 7. Договори про передання майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з виконанням трудового договору. 8. Договори застави майнових прав інтелектуальної власності. 9. Договір про передання ноу-хау.
19	**Договір комерційної концесії** 1. Поняття та ознаки договору комерційної концесії.

	2. Значення договору комерційної концесії в ринкових умовах. 3. Істотні умови договору комерційної концесії. Сторони договору. 4. Зміст договору. Обмеження прав сторін за договором комерційної концесії. 5. Комерційна субконцесія. 6. Виконання договору комерційної концесії. 7. Зміна та припинення договору комерційної концесії. 8. Відповідальність сторін за порушення умов договору.
20	**Зобов'язання, що виникають з односторонніх дій** 1. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. 2. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. 3. Правова природа конкурсу як підстави виникнення цивільних правовідносин. 4. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. 5. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної чи юридичної особи. 6. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. 7. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.
21	**Зобов'язання, які виникають внаслідок заподіяння шкоди** 1. Поняття зобов'язань з відшкодування шкоди. 2. Поняття генерального та спеціальних деліктів. 3. Загальні умови відповідальності за спричинення шкоди. Усічений склад правопорушення. 4. Співвідношення договірної і деліктної відповідальності. Особливості деліктної відповідальності. 5. Відшкодування шкоди, спричиненої правомірними діями. 6. Відповідальність за шкоду, спричинену джерелом підвищеної небезпеки: ➢ поняття джерела підвищеної небезпеки; ➢ суб'єкти відповідальності; ➢ умови відповідальності; ➢ обставини, які виключають відповідальність за шкоду, спричинену джерелом підвищеної небезпеки; ➢ відповідальність за шкоду, спричинену взаємодією джерел підвищеної небезпеки. 7. Відповідальність за шкоду, спричинену неповнолітніми та недієздатними: ➢ відшкодування шкоди, спричиненої малолітніми особами; ➢ відшкодування шкоди, спричиненої неповнолітніми особами; ➢ відшкодування шкоди, спричиненої недієздатними та особами обмеженими в дієздатності. 8. Відповідальність за шкоду, заподіяну органами державної влади. 9. Відповідальність за шкоду, завдану громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду. 10. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок вчинення злочину. 11. Відповідальність за шкоду, спільно заподіяну кількома особами. 12. Відповідальність за шкоду заподіяну життю та здоров'ю громадянина. 13. Відповідальність за шкоду, заподіяну недоліками проданих товарів, виконаних робіт, наданих послуг. 14. Об'єм відшкодування шкоди та врахування вини потерпілого. 15. Компенсація моральної шкоди.
22	**Спадкове право** 1. Поняття спадкування. Суб'єкти спадкового права. 2. Значення встановлення місця і часу відкриття спадщини. 3. Спадщина (спадкова маса, спадкове майно).

	4. Спадкування за законом: а) коло спадкоємців за законом. б) особливості спадкування права на земельну ділянку, майнових прав; в) особливості спадкування вкладів. 5. Спадкування за заповітом: а) поняття заповіту; заповіти, що прирівнюються до нотаріально посвідчених; б) зміст заповіту; в) заповідальний відказ; г) право на обов'язкову частку в спадщині; д) заповіт з умовою е) заповіт подружжя; є) скасування та зміна заповіту; ж) виконання заповіту; з) визнання заповіту недійсним. 6. Поняття відумерлої спадщини. 7. Відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця. 8. Охорона спадкового майна. 9. Прийняття спадщини і оформлення спадкових прав. 10. Спадковий договір.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Завдання для самостійної роботи студента	Кількість годин
1.	**Цивільно-правовий договір** 1. Ознаки, функції, види та форми цивільно-правового договору. 2. Порядок укладення та припинення цивільно-правового договору. 3. Суть та призначення цивільно-правового договору як основної підстави виникнення цивільних правовідносин та регулятора поведінки сторін. ***Вид роботи*** *- Підготувати презентацію.*	8
2.	**Договір купівлі-продажу** 1. Поняття договору купівлі-продажу як найпоширенішого засобу опосередкування руху товарів та речей від продавців до покупців. 2. Права та обов'язки сторін договору купівлі-продажу, міри відповідальності, які застосовуються до продавця речей неналежної якості. 3. Структура договору купівлі-продажу окремих речей (видів майна) відповідно до вимог чинного цивільного законодавства. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики.*	6
3.	**Види договору купівлі-продажу** 1. Поняття договору поставки, договору контрактації сільськогосподарської продукції. 2. Зміст відносин стосовно поставки товарів. ***Вид роботи*** *- Підготувати порівняльну таблицю різновидів договорів.*	8
4.	**Договір дарування** 1. Поняття договору дарування та його ознаки. 2. Можливість покладення на обдарованого певних обов'язків за договором дарування. ***Вид роботи*** *- Підготувати презентацію.*	6
5.	**Договір майнового найму** 1. Договір найму як договір про оплатну передачу майна у користування. 2. Поняття договору найму, його зміст, умови відповідальності сторін, підстави припинення договірних відносин. 3. Відмінність між договором найму та договором позики.	6

	Вид роботи *- Підготувати аналіз судової практики.*	
6.	**Договір ренти** 1. Зміст та призначення договору ренти. 2. Особливості правового регулювання договору ренти, його істотні умови, а також порядок виконання. 3. Різниця між договором ренти та договорами довічного утримання, оренди та ін. ***Вид роботи*** *- Підготувати реферат*.	6
7.	**Договір довічного утримання** 1. Зміст і призначення договору довічного утримання (догляду). 2. Особливості правового регулювання договору довічного утримання, його істотні умови, а також порядок виконання. 3. Різниця між договором ренти та договорами довічного утримання, спадковим договором та ін. ***Вид роботи*** *- Підготувати реферат*.	6
8.	**Договір позички** 1. Договір позички як договір про безоплатне передання майна у тимчасове користування. 2. Поняття договору позички, його зміст, умови відповідальності сторін. 3. Відмінність між договором позички та договором найму. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики*	5
9.	**Договір підряду** 1. Поняття договору підряду, особливості правового становища сторін, порядок виконання договору підряду, умови відповідальності сторін за порушення зобов'язань. 2. Відмітність між договором підряду та трудовим договором. ***Вид роботи*** *- Підготувати реферат*.	5
10.	**Договір перевезення** 1. Поняття та види договору перевезення, суб'єктів договірних відносин, їх правове становище, умови відповідальності за порушення договору 2. Порядок та строки пред'явлення претензій при транспортних перевезеннях. 3. Поняття договору перевезення як угоди про надання послуг. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики*	9
11.	**Договір страхування** 1. Поняття договору страхування, його умови та зміст 2. Поняття страхового ризику та страхового випадку, страхової суми та ліміту відповідальності страховика. 3. Види страхування, а також методи перерозподілу страхового ризику між кількома страховиками (співстрахування та перестрахування). ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики*	9
12.	**Позика. Кредитно-розрахункові відносини** 1. Поняття договору позики, кредитного договору та договору банківського вкладу і рахунку. 2. Правила укладення кредитних договорів, види банківських рахунків. 3. Поняття, зміст та сферу застосування договору факторингу. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз документів ЄС щодо захисту прав споживачів*	8
13.	**Договір доручення** 1. Поняття договору доручення, його ознаки, істотні умови. 2. Права та обов'язки повіреного та довірителя. 3. Умови відповідальності сторін за невиконання чи неналежне виконання	7

	договору доручення. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики*	
14.	**Договір комісії** 1. Поняття договору комісії, його ознаки. 2. Правове становище сторін. 3. Специфічні риси договору консигнації. ***Вид роботи*** *- Підготувати реферат*	7
15.	**Договір зберігання** 1. Поняття та ознаки договору зберігання. 2. Підстави виникнення зобов'язань зі зберігання. 3. Права та обов'язки сторін договору зберігання, умови їх відповідальності. 4. Види зберігання. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики*	8
16.	**Договір управління майном** 1. Поняття та ознаки договору управління майном. 2. Істотні умови договору управління майном. 3. Умови відповідальності сторін, а також підстави припинення договору управління майном. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики*	6
17.	**Спільна діяльність** 1. Особливості зобов'язань за спільною діяльністю. 2. Підстави виникнення зобов'язань за спільною діяльністю. 3. Правове становище учасників простого товариств. 4. Різновиди договору простого товариства. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики.*	8
18.	**Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності** 1. Основні види договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності: ліцензійний договір, видавничий, сценарний і т.п. 2. Відмінність між змістом права інтелектуальної власності та змістом договорів щодо розпорядження правами інтелектуальної власності. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз новел правового регулювання .*	9
19.	**Договір комерційної концесії** 1. Поняття та ознаки договору комерційної концесії. 2. Істотні умови договору комерційної концесії. 3. Можливості обмеження прав сторін за договором комерційної концесії. ***Вид роботи*** *- Підготувати порівняльний аналіз з законодавством ЄС.*	5
20.	**Зобов'язання, що виникають з односторонніх дій** 1. Поняття конкурсу як підстави виникнення цивільних правовідносин. 2. Відмінність між інститутами публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу та публічної обіцянки нагороди за результатами конкурсу. 3. Умови створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики.*	4
21.	**Зобов'язання, які виникають внаслідок заподіяння шкоди** 1. Підстави та умови деліктної відповідальності. 2. Специфіка відповідальності за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки. 3. особливості відповідальності за шкоду, спричинену неповнолітніми та недієздатними. 4. Умови відповідальності за шкоду, завдану недоліками товарів робіт та	8

	послуг. ***Вид роботи*** *- Підготувати аналіз судової практики.*	
22.	**Спадкове право** 1. Порядок спадкування за законом та за заповітом. 2. Вимоги, які висуваються до змісту та форми заповіту. 3. Порядок охорони спадкового майна. ***Вид роботи*** *- Підготувати презентацію.*	8
	Разом	**150**

Критерії оцінювання самостійної роботи

Бали	Критерії
5 балів	Робота виконана в повному обсязі, оформлена згідно з вимогами. Містить глибокий аналіз теорії та практики, залучено додаткові джерела, продемонстровано власні обґрунтовані висновки.
4 бали	Завдання виконано в повному обсязі та грамотно. Студент вірно володіє юридичною термінологією, проте припускається незначних неточностей чи помилок в оформленні.
3 бали	Завдання виконано в повному обсязі. Проте робота містить переважно базовий матеріал із незначними елементами самостійного критичного аналізу чи помилками в оформленні
2 бали	Тема розкрита поверхнево, обсяг мінімально допустимий. Студент володіє лише базовими поняттями, припускається помилок у логіці викладу чи використанні термінів.
1 бал	Робота демонструє лише поверхневі знання. В роботі не використані нормативні документи.
0 балів	Робота скопійована (плагіат) або містить грубі помилки, що свідчать про повне незасвоєння теми. Потребує обов'язкового перескладання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних задач та ін.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю (експрес-опитування, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестування, письмові/контрольні роботи, проєкти (наскрізні; індивідуальні та командні; дослідницько-творчі та ін., аналітичні звіти; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань і досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ОП «ПРАВО» З НАВЧАЛЬНОЇ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за національною (традиційною) шкалою відповідно до затверджених критеріїв оцінювання затверджених на засіданні кафедри приватного права (Протокол №1 від 29.08.2021р.) з урахуванням Положення «Про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича».

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання під час практичного заняття	Критерії оцінювання
5 балів	Студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття; в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; вільно самостійно та аргументовано викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань; демонструє здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Правильно вирішив усі практичні завдання
4 бали	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття; достатньо повно володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість практичних завдань

3 бали	Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми; в цілому володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; фрагментарно викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; намагається викладати основний зміст навчального матеріалу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, доступних інформаційних технологій і баз даних, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища. Правильно вирішив половину практичних завдань
2 бали	Студент не в повному обсязі опанував навчальний матеріал теми; не в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; не знає наукових фактів, визначень; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Правильно вирішив меншість практичних завдань
1 бал	Студент частково володіє здатністю застосовувати знання завдань; не в змозі викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права, зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі практичні завдання
0 балів	Студент не володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; не спроможний викласти навчальний матеріал з дисципліни; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані; не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного практичного завдання

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Підготовка творчих завдань (есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни. Головна мета есе – це самостійне розкриття студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

2 бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Ведення опорного конспекту лекції: Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі 15 основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами, теоріями тощо. Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі навчальної дисципліни. 2 бали нараховуються студентам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом. 1 бал нараховується студентам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не достатньо вільно володіють її змістом.

Ведення конспекту першоджерел: 2 бали отримують студенти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу, засвоїли її основні теоретичні положення, вміють їх пояснити і розтлумачити. 1 бал отримують студенти, котрі опрацювали не всю необхідну літературу, не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

Примітка: При виставленні модульної оцінки (балів) враховується якість виконання студентами завдань, їх виступи, активність у дискусії на практичному і лекційному заняттях, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)																						Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1												Змістовий модуль 2											
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11		Т12	Т13	Т14	Т15	Т16	Т17	Т18	Т19	Т20	Т21	Т22		
2	3	2	1	2	2	3	2	3	2	3		3	1	1	2	2	2	2	2	2	4	4	50	100

Т1, Т2 ... Т12 – теми змістових модулів.

КРИТЕРІЇ підсумкового ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ОП «ПРАВО» З НАВЧАЛЬНОЇ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

(комбінованому іспиті)

Комбінована діагностика знань, умінь та навичок студентів з кожного компонента освітньої програми здійснюється на основі результатів проведення поточного і підсумкового контролю знань (іспиту). Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння

студентом програмного матеріалу освітнього компонента, логіки та взаємозв'язків між окремими його розділами, здатності до творчого використання набутих знань; уміння сформувати своє ставлення до певної проблеми, що випливає зі змісту освітнього компонента тощо.

Комулятивний метод оцінювання передбачає, що 50 % (50 балів) підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент/студентка набирає шляхом додавання балів, одержаних ним за два модулі. Решту 50 % (50 балів) підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент/студентка набирає під час складання комбінованого іспиту.

Комбінований іспит складається з двох частин: 1) усна відповідь на питання теоретичного характеру (екзаменаційні білети) (25 балів); 2) розв'язання тестових завдань (25 балів).

Максимальна кількість балів 25 балів	**Критерії оцінювання знань студентів під час усної відповіді**
Відмінно 23-25	Під час усної відповіді студент/студентка виявив/ла всебічне, систематичне і глибоке знання цивільного права, самостійно, вільно, вичерпно, логічно та аргументовано його викладає, використовуючи при цьому відповідну термінологію, приклади, нормативну базу, судову практику. Студент/студентка правильно відповідає на всі поставлені основні запитання та додаткові, що мають на меті з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. Може охарактеризувати юридичну природу та особливості цивільних договорів, деліктної відповідальності, спадкових правовідносин. Може здійснити порівняльний аналіз договірних конструкцій. При цьому студент/студентка може допустити 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.
Добре 20-22	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає на всі поставлені основні запитання, з використанням відповідної термінології. нормативної бази та частково прикладів. Проте при правильному і в цілому зв'язному, логічному, послідовному викладі матеріалу, студент допускає у відповіді неточності (неповнота аргументації, що стосується інститутів договірного права, спадкового права, недоліки у послідовності викладу матеріалу, незначні помилки, залишилась нерозкритою частина білета за умови, що принципові моменти запитань були розкриті правильно тощо), але володіє необхідними знаннями для їх самостійного усунення, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача. Надає недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача, що мають на меті з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається. Загалом студент/студентка може допустити 2-3 незначні помилки з фактичного матеріалу.
Добре 17-19	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає на два із трьох поставлених основних запитань, при цьому відповідь неповна, непослідовна, нечітка, з частковим використанням відповідної основної термінології. нормативної бази. Студент/студентка надає неправильні або примітивні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом основних проблем цивільного права. При відповіді студент не використовує судову практику. Про те, може дати загальну характеристику того чи іншого договору, визначити істотні умови договору , загальні права та обов'язки сторін, умови цивільної відповідальності.
Задовільно	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає на два і

14-16	менше поставлених основних запитань, виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; викладає матеріал не достатньо зв'язано і послідовно, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її. Загалом студент/студентка демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає засвоєний програмний матеріал фрагментарно, поверхнево (без достатньої аргументації та обґрунтування). Не може здійснити порівняльний аналіз договірних конструкцій. Студент/студентка надає неправильні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
Задовільно 11-13	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає на одне з поставлених основних запитань. При цьому відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі; допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача; студент/студентка виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви. Загалом студент/студентка демонструє мінімальний рівень знань з дисципліни «Цивільне право», володіючи лише базовою науково-правовою термінологією, без виявлення здатностей до самостійного узагальнення та підведення підсумків, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Не може чітко розмежовувати договірні конструкції, спеціальні делікти, визначати відмінності при спадкуванні за законом та заповітом. Студент показує поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Студент/студентка надає неправильні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
Незадовільно 8-10	Під час усної відповіді студент/студентка правильно відповідає лише на одне із поставлених основних запитань, при цьому його/її відповідь фрагментарна, нечітка та неповна. Студент/студентка припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє їх навіть при вказівці на них викладача. Студент/студентка демонструє незасвоєння навчального матеріалу курсу, володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології, демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань без спроможності самостійно, без допомоги екзаменатора сформулювати основні положення курсу. Студент показує необізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою.
Незадовільно 0-7	Під час усної відповіді студент/студентка неправильно відповідає на всі поставлені основні та додаткові запитання; демонструє відсутність основоположних знань з навчальної дисципліни. Студент показує необізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою.

Критерії оцінювання

виконання тестових завдань

Максимальна кількість балів 25 балів	Критерії оцінювання знань студентів
Відмінно 23-25	Студентом (студенткою) правильно вирішено 90 або більше відсотків тестових завдань.
Добре 20-22	Студентом (студенткою) правильно вирішено 80-89 відсотків тестових завдань.
Добре 17-19	Студентом (студенткою) правильно вирішено 70-79 відсотків тестових завдань.
Задовільно 14-16	Студентом (студенткою) правильно вирішено 60-69 відсотків тестових завдань.
Задовільно 11-13	Студентом (студенткою) правильно вирішено 50-59 відсотків тестових завдань.
Незадовільно 8-10	Студентом (студенткою) правильно вирішено 35-49 відсотків тестових завдань.
Незадовільно 0-7	Студентом (студенткою) правильно вирішено лише 1-34 відсотків тестових завдань.

Примітка:

Виконання тестових завдань здійснюється в системі Moodle ЧНУ (одна спроба). Результати тестування відображаються у відсотках (від 0 до 100 %).

Загальна оцінка за комбінований іспит

Загальна оцінка за усну відповідь на питання теоретичного характеру та виконання тестових завдань підраховується як сумарна кількість балів, отриманих з кожної складової. Загальна оцінка як результат складання іспиту визначається за шкалою ECTS і переводиться у національну шкалу оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідьна всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

80-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

70-79 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, алене на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

60-69 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

50-59 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-49 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з курсу.

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

1. Проведіть розмежування між «офертою», «публічною офертою» та оголошенням про намір укласти договір.
2. Визначте особливості договору факторингу.
3. Визначте порядок зміни та припинення цивільно-правових договорів.
4. Проаналізуйте правове становище неповнолітньої особи як суб’єкта договору банківського вкладу.
5. Розкрийте зміст принципу свободи договору.
6. Визначте підстави та порядок списання коштів за договором банківського рахунка.
7. Визначте особливості купівлі-продажу об’єкта нерухомості.
8. Розкрийте підстави відповідальності за неналежне виконання платіжного доручення та при розрахунках за акредитивом.
9. Визначте права споживачів за законодавством України та способи їх захисту.
10. Здійсніть порівняльний аналіз договорів доручення та комісії.
11. Дайте порівняльну характеристику підстав, умов та обсягу відповідальності за договором купівлі-продажу та договором поставки.
12. Проаналізуйте значення вказівок комітента та правові наслідки відступу від них комісіонером.
13. Охарактеризуйте особливості договору постачання енергоносіїв.
14. Визначте та порівняйте підстави і межі відповідальності зберігача та професійного зберігача.
15. Проаналізуйте поняття та предмет договору міни.
16. Визначте різницю між публічною обіцянкою винагороди за результатами конкурсу та публічною обіцянкою винагороди без оголошення конкурсу.
17. Проаналізуйте можливість укладення договору дарування з умовою.
18. Визначте особливості договору зберігання на товарному складі.
19. Визначте спільні та відмінні риси договору ренти та договору купівлі-продажу товару з розстроченням платежу.
20. Проаналізуйте переваги та недоліки договору про спільну діяльність.
21. Обґрунтуйте алеаторний та фідуціарний характер договору довічного утримання.
22. Проаналізуйте обов’язки сторін договору комерційної концесії у разі виявлення товару з недоліками.
23. Визначте об’єкт договору довічного утримання.
24. Розкрийте зміст договору управління майном.

25. Обґрунтуйте значення строку як елемента договору найму та правила визначення плати за найм.
26. Визначте правовий режим майна, переданого учасниками для ведення спільної діяльності.
27. Порівняйте порядок укладення договору прямого та непрямого лізингу.
28. Визначте співвідношення ліцензій на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
29. Порівняйте правовий статус наймача та членів його сім'ї за договором найму житла.
30. Розкрийте особливості відшкодування шкоди, заподіяної джерелом підвищеної небезпеки.
31. Визначте особливості суб'єктного складу договору позички.
32. Проаналізуйте умови генерального делікту.
33. Проаналізуйте умови та форми відповідальності підрядника та замовника за невиконання або неналежне виконання договору підряду.
34. Визначте відмінні та спільні риси недоговірної відповідальності за шкоду, заподіяну малолітніми та неповнолітніми особами.
35. Визначте особливості, які притаманні договору побутового підряду.
36. Розкрийте підстави та порядок зменшення чи збільшення розміру відшкодування шкоди, завданої каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'я або смертю.
37. Проаналізуйте правову природу проектно-кошторисної документації та вимоги до неї.
38. Охарактеризуйте особливості компенсації моральної шкоди.
39. Охарактеризуйте підстави та межі відповідальності сторін за порушення умов договору перевезення вантажу.
40. Здійсніть порівняльний аналіз спадкування за правом представлення та спадкової трансмісії.
41. Визначте особливості укладення та форми договору перевезення пасажира та багажу.
42. Визначте правову природу та види заповідальних розпоряджень заповідача.
43. Проаналізуйте порядок здійснення страхових виплат та особливості підстав для відмови від здійснення страхової виплати за договором страхування.
44. Визначте правовий статус учасників спадкових правовідносин. Які особи можуть бути усунуті від права на спадщину?
45. Визначте відмінності обов'язкового та добровільного страхування, особистого, майнового страхування та страхування відповідальності.
46. Проаналізуйте підстави для визнання заповіту недійсним.
47. Проаналізуйте правову природу розписки у відносинах позики та порівняйте її з борговими цінними паперами.
48. Визначте відмінності між заповітом та спадковим договором.
49. Охарактеризуйте правову природу істотних умов кредитного договору.
50. Розкрийте особливості порядку прийняття спадщини спадкоємцями.

ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення про «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь здобувач підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

За підсумками оцінювання визнавати результати неформального навчання що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають навчальній дисципліні «Цивільне право (особлива частина)» в цілому, окремому її розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які

передбачені робочою програмою (силабусом) цієї дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
ОСНОВНА

1. Вавженчук С. Я. Договірне право. Т.1, «Право», 2022, 600с.
2. Дзера І.О. Санкції в цивільному праві України: проблеми теорії та судової практики, «Дакор», 2022, 540с.
3. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб./ О.В. Дзера. К.: Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.
4. Коротюк Спадщина з іноземним елементом. «ОВК», 2023, 236с.
5. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. Альбом схем. Навч. посіб., ч.2 , «Право», 2022, 250с.
6. Спадкове право крізь призму судової практики. За ред.. І.В. Спасибо-Фатєєвої, «ЕКУС», 2022, 536с.
7. Спадкове право: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / кол. авт.; кер.авт. кол, канд. юрид. наук, доц. Нестерцова-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр.справ. 2017. 164 с.
8. Цивільне право України: підручник. За ред.. проф.. Р.Б. Шишки, ч.2.Особлива.Київ: Видавництво «Ліра-К, 2022, 948с.
9. Цивільне право України. Особлива частина: підручник/ за ред. Дзери О.В., Кузнєцової Н.С., Майданика Р.А. К.: Юрінком Інтер 2017. 1176 с.
10. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, Е. В. Вакулович, А. С. Горбенко та ін. ; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 420с.
11. Цивільне право України: підручник. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 2. К.: Видавництво Ліра-К, 2026. 1016 с.
12. Цивільне право. Частина особлива. За ред.. І.В. Спасибо-Фатєєвої, «ЕКУС», 2026, 592с.
13. Цивільне право. Особлива частина. Курс лекцій за ред.. І.В. Спасибо-Фатєєвої, «ЕКУС», 2022, 640с.
14. Цивільне право. Практичний посібник. Автори: Булеца С.Б., Заборовський В.В., Менджул М.В., Паніна Ю.С., Рогач О.Я., Свадеба Н.І., Ревуцька І.Е., Чепис О.І., Черевко П.П. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 408 с.
15. Цивільне право: підручник: у 2 т. / Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого"; за ред.: В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. Х.: Право, 2014. Т. 2. 816 с.
16. Шишка І.Р. Цивільне право в Україні. Ч. 2. Особлива частина. Підручник. Видання 3-тє. Національний університет «Одеська юридична академія», 2022. 948 с.

Рішення Конституційного Суду з цивільних справ:

1. Рішення Конституційного Суду № 31-рп/2009 від 10.12.2009 р.
2. Рішення Конституційного Суду № 1-рп/2010 від 12.01.2010 р.
3. Рішення Конституційного Суду № 14-рп/2012 від 03.07.2012 р.
4. Рішення Конституційного Суду № 1-рп/2014 від 11.02.2014 р.
5. Рішення Конституційного Суду № 14-рп/2011 від 09.11. 2011 р.
6. Рішення Конституційного Суду № 15-рп/2011 від 10.11. 2011 р.
7. Рішення Конституційного Суду № 7-рп/2013 від 11.07. 2013 р.
8. Рішення Конституційного Суду № 7-рп/2014 від 23.12. 2014 р.

Конвенції:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004/ed19900101

2. Конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів» від 11 квітня 1980 року. – URL:http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_003
3. Конвенція ООН «Про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів» від 14 червня 1974 року. – URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_002/print1340283646425998
4. Правила ІНКОТЕРМС 2020 р.
5. Монреальська конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_594
6. Конвенція про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ). – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_291
7. Афінська конвенція про перевезення морем пасажирів та їх багажу від 13.12.1974 р. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_094
8. Конвенція про міжнародні автомобільні перевезення пасажирів і багажу. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_034
9. Директива Європейської ради від 5.04.1993 р. № 93/13/ЕЕС «Про несправедливі умови в споживчих договорах». – URL: http://old.minjust.gov.ua/file/31074.docx
10. Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 24 липня 1971 р. Додатково див. Закон України №189/95-ВР від 31.05.1995 р. // ВВР. – 1995. – №21. – Ст.155.
11. Всесвітня конвенція “Про авторське право” 1952 р. Додатково див. Постанову Верховної Ради України №3794-12 від 23.12.1993 р. // ВВР. – 1994. – №13. – Ст.70.

Рішення ЄСПЛ з цивільних справ:

1. «Макаренко проти України», заява № 622/11, від 30.01.2018 р
2. «Кривенький проти України», заява № 43768/07, від 16.02.2017 р.
3. «О' Галлоран та Франціс проти Сполученого Королівства», від 29.06.2007 р.
4. «ZOLOTAS ПРОТИ ГРЕЦІЇ». Рішення ЄСПЛ від 29.01.2013 р.
5. «Merkantil Car Zrt. проти Угорщини» (заяви № 22853/15, 22858/15, 33424/15, 33426/15 та 33737/15).
6. Рішення ЄСПЛ Справа "Олена Іванова проти України" (Заява N 4640/04) 28 червня 2010 року.

Закони і підзаконні акти:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436- IV Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15
3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14
4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text
5. Сімейний кодекс України від 10.01.2002р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14
6. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19
7. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018р Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19
8. Про нотаріат: Закон України від 2.09.1993 р.. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12
9. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991р. В редакції Закону №3161-IV від 01.12.2005 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12

10. Про цінні папери та фондовий ринок: : Закон України від 23.02.2006 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15
11. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12
12. Про товарну біржу Закон України від 10.12.1991р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12
13. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Закон України від 14 липня 2020 року № 768-IX [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text
14. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19/sp:head
15. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 № 2189-VIII [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19/sp:head
16. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19/sp:head
17. Про споживче кредитування: Закон України; Паспорт від 15.11.2016 № 1734-VIII [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19/sp:head
18. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19/sp:head
19. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 № 2415-VIII [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19/sp:head
20. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV (в редакції від 04.02.2019) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15
21. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17
22. Кодекс торгівельного мореплавства України від 23.05.1995 р. Із змінами, внесеними згідно із Законом № 590/97-ВР від 21.10.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр
23. Закон України "Про оренду державного та комунального майна" від 3.10.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#n475
24. Закон України "Про оренду землі" від 06.10.1998 р. В редакції Закону №1211-IV від 02.10.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14
25. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/960
26. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) : Закон України від 30.03.2020 № 540-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20.
27. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 30. Ст. 260.
28. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 N 2189-VIII Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19
29. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13.04.2017 №2019-VIII Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19
30. Про ринок природного газу: Закон України від 9.04.2015р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19

31. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 р. № 922-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/922-19
32. Про енергозбереження: Закон України від 1.07.1994 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/94-
33. Про теплопостачання Закон України від 2.06.2005р Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2633-15
34. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/960
35. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 5.07.2012р. .. Режим доступуhttps://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17
36. Про концесію : Закон України від 3.10.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#n647
37. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр
38. Про залізничний транспорт: Закон України від 4.04.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-вр
39. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квітня 2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14
40. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 6.04.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-14
41. Статут залізниць України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 р. № 457. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-98-п
42. Статут внутрішнього водного транспорту СРСР від 15.10.1955 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1801400-55
43. Статут автомобільного транспорту УРСР. Затв. Постановою Ради Міністрів УРСР від 27 червня 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-69-п
44. Про страхування: Закон від 18.11.2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр
45. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 1.07.2004 р. URL: https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1961-15
46. Повітряний кодекс України від 4.05.1993р. Із змінами, внесеними згідно із Законом № 590/97-ВР від 21.10.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17
47. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати: Закон України від 19.06.2003р.- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/979-15
48. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04. 2001 р - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14
49. Про заставу : Закон України від 02.10.1992 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12
50. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14
51. Про споживче кредитування: Закон України від 15.11.2016р. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19
52. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 р. - Режим доступу:
53. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII - Режим доступу:
54. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 5.04.2001р.- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14
55. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 № 898-IV - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15
56. Про ліцензування видів господарської діяльності Закон України від 2.03.2015р. режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19

57. Про охоронну діяльність Закон України від 22.03.2012р. режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4616-17
58. Про виконавче провадження Закон України від 2.06.2016р. режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19
59. Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва Закон України від 23 грудня 2004 р. режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2286-15
60. Про державний матеріальний резерв Закон України від 24.01.1997 № 51/97 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/97-%D0%B2%D1%80
61. Закон України від 19.06.2003 р. «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-15
62. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України № 3687-XII від 15.12.1993 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12
63. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України № 3689-XII від 15.12.1993 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12
64. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12
65. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14.09.2006 р. №143-V. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16 (дата звернення: 11.02.2020).
66. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 №2811-IX. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12 .
67. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94
68. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3390-17
69. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14
70. Принципи європейського контрактного права (Principles of European Contract Law, PECL, Принципи Ландо), розроблені Комісією з європейського контрактного права під керівництвом Оле Ландо (Lando Commission),1998, 2002.
71. Принципи європейського деліктного права (Principles of European Tort Law, PETL), розроблені Європейською групою з деліктного права (European Group on Tort Law, EGTL), 2005.
72. Принципи, дефініції і модельні правила європейського приватного права (Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference, DCFR), підготовлений Дослідницькою групою з європейського цивільного кодексу (Study Group on a European Civil Code) та Дослідницькою групою з приватного права ЄС (Research Group on EC Private Law, Acquis Group) за підтримки Європейської Комісії, 2009.
73. Принципи європейського страхового договірного права (Principles of European Insurance Contract Law, PEICL), розроблені Проєктною групою з перегляду європейського страхового договірного права (Project Group on a Restatement of European Insurance Contract Law), 2009.
74. Директива ЄС 2009/81/ЄС від 13 липня 2009 року про координування процедур укладення окремих видів контрактів на виконання робіт, закупівлю товарів і надання послуг у сфері оборони та безпеки.
75. Директива ЄС 2014/24/ЄС від 26 лютого 2014 року про публічні закупівлі.
76. Директива ЄС 2014/55/ЄС від 16 квітня 2014 року про електронне інвойсування (е-інвойсування) в державних закупівлях тощо).

77. Рішення Суду справедливості ЄС (Четверта Палата) від 18 січня 2024 року, CROSS Zlín, C-303/22.
78. Рішення Суду справедливості ЄС (П'ята Палата) від 6 червня 2024 року, INGSTEEL, C-547/22).
79. Стандарт «Управління ризиками. Керівництво з управління ризиками в програмах закупівель (STANREC 4739 Ed. 1 / ARAMP-1 Ed. 1 NATO RISK MANAGEMENT GUIDE FOR ACQUISITION PROGRAMMES, IDT
80. Директива ЄС 93/13/ЄЕС від 05 квітня 1993 року про несправедливі умови споживчих договорів
81. Директива ЄС 2005/29/ЄС від 11 травня 2005 року стосовно недобросовісних комерційних практик бізнесу щодо споживачів на внутрішньому ринку.
82. Директива ЄС 2019/771 від 20 травня 2019 року про деякі аспекти, що стосуються договорів про продаж товарів.
83. Директива ЄС 2011/83/ЄС від 25 жовтня 2011 року про права споживачів
84. Директива ЄС 2013/36/ЄС від 26 червня 2013 року про доступ до діяльності кредитних установ і пруденційний нагляд за кредитними установами та інвестиційними фірмами.
85. Директива ЄС 2023/2225 від 18 жовтня 2023 року про споживчі кредитні угоди, Директиви 2014/17/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 4 лютого 2014 року про кредитні угоди для споживачів щодо житлової нерухомості тощо).
86. Рішення Суду справедливості ЄС (Велика Палата) від 21 грудня 2023 року, BMW Bank, C-38/21, C-47/21 та C-232/21).
87. Директива ЄС 2014/49/ЄС від 16 квітня 2014 року про схеми гарантування депозитів.
88. Директива ЄС 2018/1972 від 11 грудня 2018 року про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій.
89. Директива ЄС 2015/2302 від 25 листопада 2015 року про пакетні подорожі та пов'язані з ними послуги організації поїздок).
90. Рішення Суду справедливості ЄС (Друга Палата) від 29 лютого 2024 року, Tez Tour, C299/22.
91. Рішення Суду справедливості ЄС (Друга Палата) від 29 лютого 2024 року, Doctipharma, C-606/21

Допоміжна

1. Албу А. А. Цивільно-правове регулювання управління майном: монографія. Івано-Франківськ: Супрун В. П. [вид.], 2018. 174 с.
2. Бабаскін А.Ю. Кредитні відносини в цивільному праві України: монографія. К.: Талком, 2018. 570 с.
3. Бурлака І. В. Б91 Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої без вини: монографія. Х.: Право, 2016. 200 с.
4. Відшкодування шкоди потерпілому, заподіяної кримінальним правопорушенням: монографія / І. І. Татарин. Львів, ЛьвДУВС, 2017. 184 с.
5. Діковська І.А. Принципи правового регулювання міжнародних приватних договірних зобов'язань: монографія / І. А. Діковська. К. : Юрінком Інтер, 2014. 464с.
6. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Монографія / За заг. ред. академіка НАПрН України О. Д. Крупчана; наук. ред. А. Б. Гриняк. К., 2017. 334 с.
7. Договори з виконання робіт в цивільному праві України: проблеми теорії і практики: монографія / За заг. ред. А. Б. Гриняка. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академікаФ. Г. Бурчака НАПрН України, 2015. 402 с.
8. Жилінкова О. В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: моногр. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.

9. Калаур І. Р. Договірні зобов'язання з передання майна в користування: проблеми теорії та практики : Монографія / І. Р. Калаур. 2-ге вид., доп. Тернопіль: Підручники і посібники, 2015. 480 с.
10. Кодинець А. Цивільно-правове регулювання зобов'язальних інформаційних відносин. Монографія. К: Алерта. 2016. 582 с.
11. Кухарєв О. Є. Теоретичні та практичні проблеми диспозитивності в спадковому праві: монографія. Київ: Алерта, 2019. 498 с.
12. Лукасевич-Крутник І. С**.** Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт : монографія / І. С. Лукасевич-Крутник. Т. : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 178 с.
13. Лукасевич-Крутнік І.С. Теоретичні засади правового регулювання договірних відносин з надання транспортних послуг у цивільному праві України : монографія. Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2019. 474 с.
14. Міловська Н. В. Договірні зобов'язання зі страхування у цивільному праві України: проблеми теорії та практики. Монографія. К., 2019. 488 с.
15. Погоджук В.Р. Захист прав споживачів за договором постачання електричної енергії через приєднану мережу: монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2017. 218 с.
16. Проблеми правового регулювання договірних відносин суб'єктів господарювання: монографія / В. М. Адам та ін.; за заг. ред. М. С. Долинської. Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2019. 247 с.
17. Цивільне право України. Тестові завдання: навчально-методичний посібник. За ред. Процьків Н.М., Никифорака В.М. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2020. 400 с.
18. Цивільне право (особлива частина). Навчальний посібник. За ред. Процьків Н.М., Никифорака В.М. Чернівці: Чернівецький нац., ун-т, 2021. 312 с.
19. Сучасні тенденції розвитку спадкового права (порівняльно-правове дослідження): Монографія / Ю. О. Заіка, Н. Б. Солтис, В. В. Проценко, Є. О. Рябоконь. Відп. ред. академік НАПрН України В. В. Луць. К: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2015. 248с.
20. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 410 с.
21. Яновицька А.В. Договір міжнародного перевезення вантажів автомобільним транспортом: монографія / А.В. Яновицька. Львів: Видавництво «Растр-7», 2019. 180 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua
2. Єдиний державний реєстр судових рішень України –www.reyestr.court.gov.ua
3. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України - //www.ccu.gov.ua/pls/wccu/indx
4. Офіційне Інтернет представництво Президента України - http://www.president.gov.ua
5. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України - http://www.kmu.gov.ua/control
6. Офіційний веб-сайт Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua
7. Офіційний веб-сайт Права ЄС «EUR-LEX» https://eur-lex.europa.eu/
8. Офіційний веб-сайт Суду Справедливості ЄС «CURIA» https://curia.europa.eu/

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- ✓ «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoidobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiafedkovycha/

- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-tazapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeniyuriia-fedkovycha/
- ✓ «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvnidokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomuuniversyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnuimeni-yuriia-fedkovycha/.

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.